

AKKERVOGELMANIFEST GRONINGEN 2021

Groningen staat als akkervogelprovincie op de kaart. De grauwe kiekendief is de 'soort van Groningen' en voor de andere soorten heeft Groningen met haar omvangrijke akkerbouwareaal een landelijke verantwoordelijkheid. Het Groningse akkervogellandschap kan worden opgedeeld in drie landschappelijke eenheden met ieder een eigen karakteristieke akkervogelpopulatie. In het meer besloten landschap van Westerwolde vinden we patrijs en geelgors. In de Veenkoloniën komen we gele kwikstaart en geelgors tegen. De uitgestrekte graanvelden van het Oldambt en de noordelijke kleigebieden zijn het leefgebied voor de grauwe kiekendief en de veldleeuwerik. Deze soorten staan symbool voor een breed scala aan akkervogelsoorten die Groningen – als broedvogel of als wintergast – rijk is.

Akkervogels zijn de laatste decennia sterk achteruitgegaan, landelijk en in Groningen. De laatste jaren lijkt de stand enigszins te stabiliseren, zij het op een laag niveau. Nu is de tijd gekomen om toe te werken naar vitale en veerkrachtige populaties in volwaardige akkervogellandschappen.

Groningen loopt in het akkervogelbeheer voorop; verschillende partijen nemen hierin goede initiatieven. Door afstemming en samenwerking kunnen de resultaten verder worden verbeterd.

DE ONDERTEKENAARS ONDERSCHRIJVEN DE URGENTIE TOT ACTIE, SLAAN DE HANDEN INEEN EN SPREKEN HET VOLGENDE AF:

1. Er wordt een 'Actieplan Groninger Akkervogels' opgesteld dat uiterlijk 31 december 2021 wordt vastgesteld.
2. Het Actieplan benoemt de minimale omvang van vitale en veerkrachtige broedpopulaties van de patrijs, de geelgors, de gele kwikstaart, de veldleeuwerik en de grauwe kiekendief.
3. Het Actieplan bevat doelen en maatregelen die binnen 10 jaar na vaststellen van het Actieplan leiden tot versterkte akkervogellandschappen in de Veenkoloniën, Westerwolde en het open kleigebied, en daarmee zorgen voor de gewenste populatiegroei.
4. Voor deze maatregelen wordt draagvlak gecreëerd, onder meer door te kiezen voor een "bottom-up" benadering met maatregelen die passen bij het gebied en bij de agrarische bedrijven ter plekke.
5. De uitvoering van het Groninger Actieplan Akkervogels start direct na het vaststellen ervan.
6. Het Actieplan legt expliciet vast welke ondertekenende partij(en) verantwoordelijk is (zijn) voor welke te nemen maatregelen.

VIJF THEMA'S VOOR HET ACTIEPLAN

Het Actieplan richt zich met name op de vijf onderwerpen die hieronder verder worden uitgewerkt: stimuleren van natuurinclusieve landbouw, versterken van akkervogellandschappen, ruimtelijke inkadering, monitoring en kennisontwikkeling, en communicatie en draagvlak.

1. STIMULEREN VAN NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW

- Stimuleren van boeren, akkerbouwers én melkveehouders om in de akkervogellandschappen in hun bedrijfsvoering meer aandacht te schenken aan biodiversiteit en daarmee natuur en landbouw te combineren. Stimuleren van nader onderzoek (o.a. aan de hand van zorgvuldig gemonitorde experimenten) naar manieren om akkerbouw- én melkveebedrijven akkervogelvriendelijker te maken. Benutten van de mogelijkheden van het GLB na 2022, vooral van de kansen die de nieuwe ecoregeling biedt, en bevorderen van kruisbestuiving tussen ecoregeling en agrarisch natuurbeheer.
- Stimuleren van onderzoek naar en experimenten met akkervogelvriendelijke bouwplannen, gewassen en teeltmaatregelen. Hierbij is aandacht voor de toepassing van nieuwe technieken zoals drones en precisielandbouw, voor het toepassen van innovaties en voor de mogelijkheden binnen de wet- en regelgeving.

- Maximale kruisbestuiving met andere relevante initiatieven, zoals de Regiodeal natuurinclusieve landbouw, de provinciale uitwerking van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en het Landschapscovenant 2.0.

2. VERSTERKEN VAN AKKERVOGELLANDSCHAPPEN

- Het maken van een kwaliteitsslag in inrichtings- en beheermaatregelen voor akkervogels op boerenland en in natuurterreinen, passend binnen de akkervogellandschappen (Veenkoloniën, Westerwolde en de open kleigebieden). Het realiseren van vitale akkervogellandschappen door een combinatie van landschapsmaatregelen, ecologische verbindingen (zoals ecologisch sloot-, berm- en randenbeheer) en maatregelen op perceelsniveau. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de gevolgen van klimaatverandering en aan nieuwe ontwikkelingen zoals energielandschappen.

3. BELEID

- Vernieuwen van het provinciale gebiedenbeleid, mede op basis van de evaluatie die de provincie heeft laten uitvoeren. Element daarbij is ook het vermijden van planologische schaduwwerking door deelname aan akkervogelbeheer in landbouwgebieden.

4. MONITORING EN KENNISONTWIKKELING

- Het opstellen van een kennisagenda waarin een overzicht wordt gemaakt van de bestaande kennis op het gebied van akkervogels en van hiaten in die kennis.
- Het onderzoek van broedsucces en populatiedynamiek met daarin de rol van predatie, bodembewerking, landbouwwerkzaamheden, en andere factoren zoals veranderingen in klimaat en voedselweb.
- Het uitvoeren van structurele monitoring en kennisontwikkeling. Het gaat hierbij om dataverzameling, data-uitwisseling en gedeelde analyse en rapportage.

5. COMMUNICATIE, EDUCATIE EN DRAAGVLAK

- Grondeigenaren en -gebruikers, burgers en vrijwilligers(groepen) worden betrokken bij het opstellen en uitvoeren van het Actieplan. Voor het creëren van draagvlak worden evenementen, excursies en andere (educatieve) activiteiten georganiseerd.

ONDERTEKENING

De ondertekenaars zijn bereid het Actieplan gezamenlijk nader uit te werken, draagvlak te creëren voor en uitvoering te geven aan de maatregelen en om samen op zoek te gaan naar de benodigde financiële middelen en/of het creëren van andersoortige meerwaarde voor agrarische ondernemers.

September 2021

